

45036

1804
1811

ELEMENTARZ POLSKI.

(Cena gr. 7.)

WILNO.

Drukiem Józefa Zawadzkiego.

1859.

ELEMENTARZ POLSKI

CZYLI

NAUKA CZYTANIA

PISMA POLSKIEGO

Z KRÓTKIM

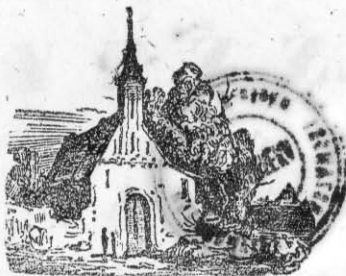
KATECHIZMEM

dla

Małych Dzieci.

przez

K. S. K.

WILNO.

DRUKIEM JÓZEFA ZAWADZKIEGO.

1859.

Przeczytałem niniejszy rękopis pod tytułem: *Elementarz Polski z krótkim Katechizmem dla małych dzieci i t. d.* i nieznajdując w nim nic przeciwnego nauce Kościoła świętego Katolickiego, sądzę go być pożytecznym dla małych dzieci, razem godnym druku.— Wilno, 1859 d. 15 Nowembra.

X. ANTONI ŻYSZKOWSKI *Pralat Officyał.*

Drukować wolno.— Wilno, 1859 r. d. 17 Listopada.

A. S. KRASIŃSKI *Biskup Wileński.*

Pozwolono drukować z obowiązkiem złożenia w Komitecie Cenzury prawem oznaczonej liczby exemplarzy.— Wilno, 20 Listopada 1859 roku.

Cenzor PAWEŁ KUKOLNIK.

115036

K-60/81/130327

ABECADŁO.

Litery Wielkie.

A Ȧ B C D E Ė
F G H I J K L
Ł M N O P R
S T U W X
Y Z Ź Ż.

Litery Małe.

a, ȧ, b, c, ć, d, e, ė, f, g, h, i, j, k,
l, ł, m, n, ṅ, o, ó, p, r, s, ś, t,
u, w, x, y, z, ź, ż.

Zgłoskowanie, czyli składanie sylab.

A, be, ce, cie, de, e, ef, gie, ha, i, jota,
ka, el, eł, em, en, o, pe, er, es, te, u,
wu, iks, ypsylon, zet, ziet, zet.

Ba, be, bi, bo, bu.

Ca, ce, ci, co, cu.

Fa, ge, do, hi, ku.

La, me, po, to, zu.

Ab, eb, ib, ob, ub.

Ac, ec, ic, oc, uc.

Af, eg, oh, ik, ul.

Am, ep, ir, os, ut.

Bla, ble, bli, blo, blu.

Dla, dle, dli, dlo, dlu.

Fla, gle, kli, mło, plu.

Sła, tle, wle, zło, złu.

Brza, brze, brzo, brzu, brzy.

Drza, drze, brzmi, drzu, drzy.

Grza, krze, trzo, trzu, trzy.

Krza, prze, trza, trzci, zrze.

Mo-dli-twa i pra-ca spro-wa-dza-ją bło-
go-sła-wień-stwo Bo-że.

Kto z Bo-giem, z tym Pan Bóg.

Znamiona pisarskie.

, (przecinek, czyli komma) — ; (średnik) —
: (dwókrópek) — . (kropka, czyli punkt, albo
peryod) — ? (znak zapytania) — ! (znak wy-
krzyknienia). = (łącznik) — ,, (cudzysłów) —
() (nawias) — (*) (odsyłacz) — § (paragraf).

Liczba Arabska.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13,
14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23,
24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 40, 50, 60,
70, 80, 90, 100, 500, 1000.

Liczba Kościelna.

I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X.
XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII.
XIX. XX. XXI. XXII. XXIII. XXIV. XXV.
XXVI. XXVII. XXVIII. XXIX. XXX. XL.
L. LX. LXX. LXXX. LXXXIX. (XC).

C. D. M. np. MDCCCLIX (1859).

TABLICA MNOŻENIA.

2 razy 2 czyni 4	3 — 3 — 9	4 — 4 — 16
2 — 3 — 6	3 — 4 — 12	4 — 5 — 20
2 — 4 — 8	3 — 5 — 15	4 — 6 — 24
2 — 5 — 10	3 — 6 — 18	4 — 7 — 28
2 — 6 — 12	3 — 7 — 21	4 — 8 — 32
2 — 7 — 14	3 — 8 — 24	4 — 9 — 36
2 — 8 — 16	3 — 9 — 27	4 — 10 — 40
2 — 9 — 18	3 — 10 — 30	
2 — 10 — 20		
5 — 5 — 25	6 — 6 — 36	7 — 9 — 63
5 — 6 — 30	6 — 7 — 42	7 — 10 — 70
5 — 7 — 35	6 — 8 — 48	8 — 8 — 64
5 — 8 — 40	6 — 9 — 54	8 — 9 — 72
5 — 9 — 45	6 — 10 — 60	8 — 10 — 80
5 — 10 — 50	7 — 7 — 49	9 — 9 — 81
	7 — 8 — 56	9 — 10 — 90
		10 — 10 — 100

PRZYKŁADY
do początkowego czytania.

§ 1.

P A C I E R Z.

W Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.
Amen.

Ojcze nasz, któryś jest w niebiesiech. Święć się Imię Twoje. Przyjdź królestwo Twoje. Bądź wola Twoja, jako w niebie, tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj. I odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom. I nie wwdź nas na pokuszenie. Ale nas zbaw ode złego. Amen.

Zdrowaś Maryo, łaski pełna, Pan z tobą. Błogosławionaś ty między niewiastami, i błogosławion owoc żywota twego, Jezus. Święta Maryo, Matko Boża, módl się za nami grzesznymi, teraz i w godzinę śmierci naszej. Amen.

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi. I w Jezusa Chrystusa, Syna jego jedyne, Pana naszego. Który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Dziewicy. Umęczon pod Pontskim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion. Zstąpił do piekiel, trzeciego dnia zmartwychwstał. Wstąpił na niebiosa, siedzi na prawicy Boga Ojca wszechmogącego. Ztamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego. Święty Kościół powszechny. Świętych obcowanie. Grzechów odpuszczenie. Ciała zmartwychwstanie. Żywot wieczny. Amen.

Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi Świętemu, jak była na początku, tak i teraz i zawsze i na wieki wieków. Amen.

Dziesięcioro Bożego Przykazania.

Jam jest Pan Bóg twój, którym cię wywiódł z ziemi Egipskiej, z domu niewoli.

- 1-sze. Nie będziesz miał bogów cudzych przedemną.
2. Nie będziesz brał Imienia Pana Boga twego nadaremno.
3. Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
4. Czej ojca twego i matkę twoją.
5. Nie zabijaj.
6. Nie cudzołóż.

7. Nie kradnij.
8. Nie mów przeciw bliźniemu twemu fałszywego świadectwa.
9. Nie pożądaj żony bliźniego twego.
10. Ani domu, ani wołu, ani osła, ani sługi, ani służebnicy, ani żadnej rzeczy, która jego jest. Będiesz miłował Pana Boga twego ze wszystkiego serca twego, z całej duszy twojej, ze wszystkich sił twoich, a bliźniego, jako siebie samego.

§. 2. Anioł Pański.

Anioł Pański zwiastował Pannie Maryi i począł z Ducha Świętego.

Zdrowaś Maryo....

Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według słowa twego.

Zdrowaś Maryo....

A Słowo stało się Ciałem, i mieszkało między nami.

Zdrowaś Maryo....

Wieczne odpocznienie racz im dać Panie. **A** światłość wiekuista niechaj im świeci. Amen.

§. 3. LITANIA LORETAŃSKA.

Kyrje elejson, Chryste elejson, Kyrje elejson.
 Chryste usłysz nas, Chryste wysłuchaj nas!
 Ojcie z Nieba Boże, zmiłuj się nad nami.
 Synu, Odkupicielu świata, Boże, zmiłuj się nad nami.
 Duchu Święty Boże, zmiłuj się nad nami.
 Święta Trójco jedyny Boże, zmiłuj się nad nami.
 Święta Maryo, modl się za nami.
 Święta Boża Rodzicielko, modl się za nami.
 Święta Panno nad Pannami,
 Matko Chrystusowa,
 Matko łaski Bożej,
 Matko najczystsza,
 Matko najśliczniejsza,
 Matko niepokalana,
 Matko nienaruszona,
 Matko najmiłsza,
 Matko przedziwna,
 Matko Stworzyciela,
 Matko Odkupiciela,
 Panno roztropna,

Modl się za nami.

Panno czcigodna,
 Panno wstawiona,
 Panno można,
 Panno łaskawa,
 Panno wierna,
 Zwierciadło sprawiedliwości,
 Stolico mądrości,
 Przyczyno naszej radości,
 Naczynie duchowne,
 Naczynie poważne,
 Naczynie dziwnego nabożeństwa,
 Różo duchowna,
 Wieżo Dawidowa,
 Wieżo z kości słoniowej,
 Domie złoty,
 Arko przymierza,
 Forto niebieska,
 Gwiazdo zaranna,
 Uzdrawienie chorych,
 Ucieczko grzesznych,
 Poczyszcicielko utrapionych,
 Wspomożenie wiernych,
 Królowo Anielska,
 Królowo Archanielska,
 Królowo Patryarchów,
 Królowo Proroków,
 Królowo Apostołów,
 Królowo Męczenników,
 Królowo Wyznawców,
 Królowo Panińska,
 Królowo Wszystkich Świętych,

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, przepuść nam Panie!
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, wysłuchaj nas Panie!
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami.
 Chryste usłysz nas, Chryste wysłuchaj nas.
 Kyrje elejson, Chryste elejson, Kyrje elejson.

Modl się za nami.

Antyfona.

Pod twoją obronę uciekamy się, Święta Boża Rodzicielko; naszymi prośbami nie racz gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelkich przygod racz nas zawsze wybawić, Panno chwalebna i błogosławiona, Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza; z Synem twoim nas pojednaj, Synowi twojemu nas zalecaj, twojemu Synowi nas oddawaj.

W. Módl się za nami Święta Boża Rodzicielko.

R. Abyśmy się stali godnymi obietnic Pana Chrystusowych.

Modlitwa.

Łaskę twoją, prosimy Panie, racz wlać w serca nasze, abyśmy, którzy, za zwiastowaniem Anielskiem, Wciclenie Chrystusa, Syna twego, poznali; przez mękę jego i krzyż, do chwały Zmartwychwstania byli przyprowadzeni. Przez tegoż Chrystusa Pana naszego. Amen.

§. 4. HISTORIA ŚWIĘTA.

Pan Bóg stworzył z niczego wszystek świat, to jest, niebo, ziemię, powietrze, morze i wszystko co na nich się znajduje. Rzekl i powstały wszystkie stworzenia, widzialne i niewidzialne, jako to: Aniolowie, czyli Duchy niebieskie, słońce, księżyc, gwiazdy, drzewa, ziola, kwiaty, zwierzęta, ryby, ptaki, owady, i t. d. Na ostatku stworzył Bóg, na obraz i podobieństwo swoje, i pierwszych dwoje ludzi, mężczyznę i niewiastę, których imię było Adam i Ewa.

Pan Bóg Adama i Ewę osadził w Raju, w najpiękniejszym ogrodzie. Pozwolił im pożywać owoce ze wszystkich drzew, oprócz jednego, które się nazywało *drzewem wiadomości dobrego i złego*. Lecz pierwsi rodzice nie usłuchali Pana Boga. Ewa, z namowy złego ducha, czyli czarta, wzięła zakazany owoc i jadła; dała go potem mężowi,

i ten jadt. Takim sposobem łamiąc przykazanie Boskie, bardzo ciężko zgrzeszyli.

Adam i Ewa, za karę grzechu, zostali wygnani z Raju; i nie tylko oni, ale i wszyscy ich potomkowie utracili prawo do oglądania Boga w Niebie, i zasłużyli na wieczne potępienie w piekle. Lecz Bóg miłosierny zaraz obiecał im, iż zesze na świat Messyasza, to jest, Odkupiciela, który przez śmierć swoją na krzyżu, podjętą za ludzi, miał zgładzić grzech, i wszystkim tym, którzy uwierzą w niego, przywrócić prawo do Nieba.

Adam i Ewa liczne mieli potomstwo. Trzech pierwszych z porządku starszeństwa synów były te imiona: Kain, Abel i Set. W tysiąc kilkaset lat po stworzeniu świata, bardzo już wiele znajdowało się ludzi na ziemi; lecz wszyscy stali się złymi, niepobożnymi. Przeto Pan Bóg ukarał ich powszechnym potopem; został ocalony jeden tylko mąż sprawiedliwy, Noe ze swoją rodziną.

Po potopie ludzie znowu się rozmnożyli; ale nie wszyscy byli dobrymi. Pan Bóg wybrał jednego świątobliwego męża, imieniem Abrahama, na Patriarchę nowego narodu, nazwanego potem Hebrajskim, czyli Izraelskim, albo Żydowskim. Temu Abrahamowi obiecał Bóg oddać w posia-

dłość krainę Chanaan, czyli ziemię Obiecaną, i zapowiedział mu, że z jego pokolenia narodzi się obiecany Messyasz, czyli Zbawiciel świata, przez którego błogosławione będą wszystkie narody ziemi.

Abraham miał syna Izaaka; Izaak Ezawa i Jakóba; Jakóba zaś synów było dwunastu, których te są imiona: Ruben, Symeon, Lewi, Juda, Issachar, Zabulon, Gad, Aser, Dan, Neftali, Józef i Beniamin.

Józef przedany był od swoich braci do Egiptu; lecz Pan Bóg we wszystkiém mu błogosławił, i uczynił go pierwszym po królu panem, w kraju Egipskim. Józef sprowadził do Egiptu ojca swego i braci, i tutaj mieszkali Izraelici około dwóch set lat, i bardzo się rozmnożyli. Z początku powodziło się im dobrze; lecz później byli prześladowani.

Mojżesz, z rozkazu Boga, oswobodził lud Izraelski z niewoli Egipskiej, przeprowadził go cudownym sposobem przez morze Czerwone, i przywiódł na pustynię Arabską. Tu na górze Synaj, Pan Bóg ogłosił temu ludowi dziesięć swoich przykazań; przez lat czterdzieście karmił go na puszczy manną, i wiele innych czynił dlań cudów. Po Mojżeszu wodzem Izraelitów był Jo-

Jozue; ten wprowadził ich do Ziemi Obiecanój, przeszedłszy z nimi rzekę Jordan suchą nogą.

Po śmierci Jozuego rządili Izraelitami Sędziowie, z których znakomitszymi byli: Gedeon, Samson, Heli Arcykapłan i Samuel. Za czasów ostatniego wybrano pierwszego króla Izraelskiego, imieniem Saula; po Saulu królował Dawid; po Dawidzie zaś syn jego Salomon, który zbudował wspaniałą i kosztowny Kościół w Jeruzolimie.

Następcą Salomona był syn jego Roboam. Za jego panowania nastąpiło rozdzielenie kraju Żydowskiego na dwa królestwa; jedno z nich nazywało się królestwem Izraelskiem, a drugie królestwem Judzkim. Pierwszego stolicą było miasto Samaryja, drugiego Jeruzolima.

Pan Bóg posyłał Proroków do Izraelitów, dla upominania ich i przypominania im obietnicy o przyszłym Messyaszu. Takimi prorokami byli: Eliasz, Elizeusz, Jonasz, Izaiasz, Jeremiasz, Ezechiel, Daniel i wielu innych. Lecz, ponieważ Żydzi nie słuchali upomnień proroków, i dopuszczali się bałwochwalstwa i innych ciężkich grzechów; Pan Bóg, za karę, podał ich w niewolę. Królestwo Izraelskie zburzył Salmanazar, król Assyryjski; Judzkie królestwo było podbite przez Na-

buchodonzora, króla Babilonu. Jeruzolima i kościół Salomonowy zostały zniszczone.

Niewola Babilońska trwała lat siedmdziesiąt; w ciągu tego czasu Żydzi upamiętali się i nawrócili do Boga; przeto zostali pocieszeni. Cyrus, król Perski, pozwolił im powracać do kraju; i zaraz około piędziesięciu tysięcy Żydów, pod przewodnictwem Zorobabela, opuściwszy Babilon, przyszedli do Palestyny, czyli Ziemi Obiecanój. Odbudowali Jeruzolimę i Kościół, i znowu zamieszkali w ojczyściej ziemi, wyglądając nieustannie Messyasa, to jest Jezusa Chrystusa.

Stało się tak, jak było obiecane w Raju, i jak przepowiadali Prorocy. Długo, bo cztery tysiące lat oczekiwany Messyasz przyszedł na świat; to jest: druga Boska Osoba, Bóg Syn, nie przestając być Bogiem stał się człowiekiem, i nazwany był Jezusem, czyli Zbawicielem. Matką Pana Jezusa była Najświętsza Maryja Panna, domniemanym zaś ojcem Józef, którzy mieszkali w części ziemi Żydowskiej, zwanój Galileja, w mieście Nazaret.

Kiedy Cesarzem Rzymskim był August, a Herodem Królem Żydowskim, Maryja Panna i Józef

z Nazaretu przyszedli do Betlejem, miasteczka leżącego niedaleko Jerozolimy, i tam zanoowali w jednej stajence. I oto, tejże nocy, narodził się Jezus Chrystus z Maryi Panny. Matka jego uwinęła go w pieluszki i położyła w żłobie. W tej chwili Anioł ukazał się pasterzom, pasącym trzody na polu, i rzekł do nich: „*Nie bójcie się, oto opowiadam wam i wszystkiemu ludowi wesele wielkie; gdyż dzisiaj narodził się wam Zbawiciel Chrystus Pan, w mieście Dawidowém. A ten daje wam znak: znajdziecie niemowlętko uwinione w pieluchy i położone w żłobie.*” Gdy Anioł to wyrzekł, przyłączyło się doń mnóstwo innych Duchów niebieskich, którzy chwalili Boga, śpiewając: „*Chwała na wysokości Bogu, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli.*” Pasterze przyszedli do Betlejemskiej stajenki i pokłonili się Boskiemu dzieciątku. Nie długo potém, przybyli trzej Królowie ze Wschodu, i oddali pokłon nowonarodzonemu Jezusowi Chrystusowi.

Po niejakiem czasie, Marya Panna i Józef z dzieciątkiem Jezus przybyli do Nazaretu i tam mieszkali. Pan Jezus rodzicom swoim był posłuszny, pomagał im w codziennój pracy, i rosnąc w lata pomnażał się w mądrości i łasce u Boga i ludzi.

Pan Jezus mając wieku już lat trzydzieście, opuściwszy Nazaret, przybył nad rzekę Jordan, gdzie Ś. Jan Chrzciel wzywał Żydów do pokuty, zapowiadając im, iż przyszedł już na świat obiecany Messyas, który jako Baranek Boży będzie zabity, i zglądzi grzechy świata, i tych, którzy czynili pokutę, chrzcil w rzece Jordanie. I Pan Jezus przyjął chrzest od Ś. Jana; a skoro wyszedł z wody, otworzyły się nad nim niebiosa, Duch Święty, w postaci gołębicy, zstąpił na niego, i taki dał się słyszeć głos z Nieba: „*Ten jest syn mój miły, w którymem upodobał sobie.*”

Od tego czasu, Pan Jezus zaczął publicznie ogłaszać ludziom niebieską swoją naukę. Przez trzy przeszło lata obchodził wie i miasta Judzkiej krainy, wszędzie dobrze czyniąc. Nauczał Boskiej swojej Religii, i czynił rozmaite cuda, jako to: leczył chorych, ślepych, głuchych, niemych, chromych, trędowatych, i wskrzeszał umarłych. Wielu uwierzyło w niego i stawali się jego uczniami. Z pomiędzy tych uczniów, Pan Jezus wybrał dwunastu i nazwał ich Apostołami, których te są imiona: Piotr, Andrzej, Jan, Filip, Jakób Starszy, Bartłomiej, Tomasz, Mateusz, Szymon, Tadeusz czyli Juda, Jakób Młodszy i Judasz Iskaryota.

Gdy się przybliżył czas, w którym postanowił cierpieć męki i umrzeć za ludzi, Pan Jezus z Apostołami przybył do Jerozolimy, i tam pożywał z nimi baranka Wielkanocnego. Podczas tej wieczerzy uczynił jeden z największych swych cudów, bo ustanowił Najświętszy Sakrament. Wziął chleb, błogosławił go i przemienił w Ciało swoje, a wino przemienił w Krew swoją, i rozdał je do pożywania Apostołom; i zalecił im, aby i oni później to czynili, odprawując Mszą świętą, i rozdając wiernym Komunię.

Po Ostatniej Wieczerzy, Pan Jezus z Apostołami poszedł do ogrodu Oliwnego, i tam się modlił. Wtenczas nadeszli tam Judasz zdrajca, żołnierze i słudzy, wysłani od Arcykapłanów i przelożonych Żydowskich, pojмали Pana Jezusa, i związawszy go przywiedli na sąd do Annasza i Kaifasza. Potem Żydzi oskarżyli go przed Pilatem, i ten skazał go na śmierć krzyżową. Zaraz zaprowadzono Pana Jezusa na górę Kalwaryą, i tam przybito go gwoździami do krzyża. Gdy był podniesiony na drzewie krzyża, stało się zaćmienie słońca i trwało trzy godziny; skoro umarł na krzyżu, zniknęły ciemności, rozdarła się na dwoje zasłona kościelna, ziemia zadrżała, popękały skały i groby umarłych się otworzyły.

Pod wieczor dnia tego pochowano ciało Pana Jezusa w grobie nowym, wykutym w skale, i drzwi grobu przywalono wielkim kamieniem. Lecz oto, trzeciego dnia, Pan Jezus Boską swoją mocą powstał od umarłych i wyszedł z grobu. Po Zmartwychwstaniu, jeszcze przez czterdzieście dni zostawał na ziemi, pokazywał się swoim uczniom i ich nauczał; rozkazał im, aby opowiadali jego Ewangelią wszystkim ludziom, tak do nich mówiąc: „*Idąc tedy nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Kto uwierzy i ochrzci się zbawion będzie, a kto nie uwierzy potępion zostanie.*” Potem z Apostołami przybył na górę Oliwną, i z tamtąd w ich obecności, wstąpił do Nieba.

Dziesiątego dnia po Wniebowstąpieniu Pana Jezusa, Duch Święty, w postaci ognistych języków, zstąpił na Apostołów i niektórych innych uczniów, zgromadzonych w Wieczerniku, i nappełnił ich swoimi darami. Apostołowie i ich następcy ogłaszali i dotąd opowiadają ludziom naukę Jezusa Chrystusa; i wszyscy ci, którzy wierzą w tę Boską naukę, ogłaszaną przez Kościół święty, i przyjmują Chrzest święty, zowią się Chrześcijanami.

§. 5.

PIEŚNI NABOŻNE.

—oo—

■.

Boże w dobroci nigdy nieprzebrany,
 Zadnym językiem nie wypowiedziany;
 Ty jesteś godzien wszelakiej miłości,
 Poszanowania, chwały, uczciwości.
 Ciebie czczę, pragnę, i ważę samego,
 Nad wszystkie dobra, Tyś u serca mego,
 Największe dobro! Tyś w największej cenie
 Sam jeden u mnie; nad wszystko stworzenie.
 Choćbyś mię nigdy za grzechy, mój Panie,
 Nie karał; przecież żałowałbym za nie.
 A żałowałbym dla tego samego,
 Żem Cię obraził, Pana tak dobrego.
 Więc o mój Boże! i teraz żałuję,
 Dla tego, że Cię nad wszystko miłuję;
 I to u siebie statecznie stanowią,
 Ze grzechów moich nigdy nie ponowię.
 Mam mocną wolę spowiadać się szczerze,
 I zawsze trzymać z Tobą przymierze.

Co gdy uczynię, spodziewam się Ciebie
 Widzieć z radością, i żyć z Tobą w Niebie.
 O Boże dobry, Boże litościwy!
 Racz być mej duszy nędznej miłościwy,
 Jakoś ją stworzył, pomóż do zbawienia,
 Użycz Twój łaski, broń od potępienia. Amen.

2.

Jezu Chryste, Panie miły, Baranku bardzo cierpliwy;
 Wzniosłeś na krzyż ręce Twoje, Za niesprawiedliwość moję.

Płacz go człowiecze mizerny, Patrząc jak jest miłosierny;
 Jezus na krzyżu umiera, Słońce jasność swą zawiera.

Pan wyrzekł ostatnie słowa, Zwiśla Mu z ramienia głowa;
 Matka pod nim frasośliwa, Stoi prawie ledwie żywa.

Zasłona się popadała, Ziemia się rwie, ryczy skała.
 Setnik woła, Syn to Boży, Tłuszcza widząc sobą trwoży.

Nakopiec Mu bok przebito, Krew płynie z wodą obfito;
 My się dziś zalejemy łzami, Jezu zmiłuj się nad nami. Amen.

3.

Bóg nasz ucieczką i mocą: pomocnikiem w uciśkach,
 które znalazły nas bardzo.

Przetoż się bać nie będziem, gdy się poruszy ziemia,
 i przeniosą się góry w serce morza.

Szumiały i zamąciły się wody ich, zatrzęsły się góry przed siłą Jego.

Bystrość rzeki rozwesela miasto Boże: poświęcił przybytek swój Najwyższy.

Bóg w pośrodku jego, nie będzie poruszone: ratuje go Bóg rano na świtanie.

Potrwożyły się narody, i nachyliły się królestwa:
 dał głos swój, poruszyła się ziemia.

Pan Zastępów z nami: Bóg Jakóbow obronią naszym.

Pójdźcie a oglądajcie sprawy Pańskie, jakie uczynił cuda na ziemi: odjawszy wojny aż do krajów ziemi.

Skruszony łuk, i zdruzgoce oręż: i tarcze ogniem popali.

Uspokoicie się, a obaczcie, że ja jest Bóg: będę podwyższony między narody i będę podwyższony na ziemi.

Pan Zastępów z nami: Bóg Jakóbow obronią naszym.

Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi Świętemu, jak była na początku, teraz i zawsze i na wieki wieków. Amen.

SUPLIKACYA.

Święty Boże, Święty mocny, Święty nieśmiertelny! zmiłuj się nad nami.

Od powietrza, głodu, ognia i wojny, wybaw nas Panie. Od nagłej i niespodziewanej śmierci, zachowaj nas Panie.

Abyś Kościół Twój święty rządzić i zachować raczył, prosimy Cię Panie.

Abyś nas do prawdziwej pokuty doprowadzić raczył, prosimy Cię Panie.

Abyś nam grzechy nasze odpuścić raczył, prosimy Cię Panie.

Abyś nas w służbie Twojej świętej utwierdzić i zachować raczył, prosimy Cię Panie.

Abyś urodzaje ziemskie dać i one w całości zachować raczył, prosimy Cię Panie.

My grzeszni, Ciebie Boga prosimy, wysłuchaj nas Panie.

O Jezu, Jezu, Jezu! zmiłuj się nad nami.

O Maryo, Maryo Matko Boża, przyczyni się za nami. Amen.

KATECHIZM.

Pytanie. Kto nas stworzył?

Odpowiedź. Stworzył nas Pan Bóg.

P. Kto nas odkupił?

O. Syn Boży.

P. Kto nas poświęcił?

O. Duch Święty.

P. Na co nas Pan Bóg stworzył?

O. Na to, abyśmy Go poznawali, chwalili, kochali, i jemu służąc otrzymali żywot wieczny.

P. Gdzie jest Pan Bóg?

O. Pan Bóg jest w niebie, na ziemi, i na każdym miejscu.

P. Wiele jest Bogów?

O. Bóg jest jeden, we trzech osobach.

P. Jak się zowią te trzy Boskie Osoby?

O. Pierwsza Boska osoba zowie się Ojcem, druga Synem, trzecia Duchem Świętym.

P. Jak jedném słowem nazywamy trzy Boskie osoby?

O. Trzy Boskie osoby, jedném słowem, zowiemy Trójcą Świętą, albo tajemnicą Trójcy Przenajświętszej.

P. Po czém można poznać chrześcijanina?

O. Po znaku krzyża świętego.

P. Jak należy czynić znak krzyża świętego?

O. Znak krzyża świętego potrzeba czynić, kładnąc prawą rękę na czole, potem na pierśsiach, nakoniec na ramię lewe i prawe, i razem mówiąc te słowa: W Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Amen.

P. Bez czego człowiek nie może być zbawionym?

O. Bez chrztu, bez wiary, i bez dobrych uczynków.

P. Ile jest głównych prawd wiary, które każdy chrześcijanin, pod utratą zbawienia, powinien wiedzieć i wierzyć?

O. Głównych prawd wiary jest cztery, a te są:
1sza. Bóg jest jeden, we trzech Osobach.

2. Druga Osoba Trójcy przenajświętszej, Bóg Syn stał się człowiekiem, aby nas śmiercią na krzyżu odkupił i wiecznie zbawił.

niem, Zamilczeniem, Pobłażaniem, Uczestnictwem i Obroną.

P. Wiele jest uczynków miłosiernych?

O. Miłosiernych uczynków jest siedm odnoszących się do ciała, i siedm odnoszących się do duszy człowieka.

P. Które są uczynki miłosierne, odnoszące się do ciała bliźniego?

O. Uczynki miłosierne, odnoszące się do ciała bliźniego są te:

- 1szy. Łaknącego nakarmić.
2. Pragnącego napoić.
3. Nagiego przyodziać.
4. Podróżnego w dom przyjąć.
5. Chorego nawiedzać.
6. Więźnia wspomodzić, albo wykupić.
7. Umarłego pogrześć.

P. Które są uczynki miłosierne, odnoszące się do duszy bliźniego?

O. Uczynki miłosierne, odnoszące się do duszy bliźniego, są te:

- 1szy. Nieumiejętnych nauczać.
2. Wątpiących dobrze radzić.
3. Grzeszników upominać.
4. Zasmuconych cieszyć.
5. Urazy darować.
6. Cudze przywary cierpliwie znosić.
7. Modlić się za żywych i umarłych.

P. Wiele jest rzeczy ostatecznych?

O. Rzeczy ostateczne są cztery:

1sza. Śmierć.

2. Sąd.

3. Piekło.

4. Niebo.

M5036